

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 maja 2020 r.,
sprawy **K. R.**
skazanego z art. 286 § 1 kk i innych
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 3 lipca 2019 r., sygn. akt VII Ka (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w B.
z dnia 21 lutego 2019 r., sygn. akt III K (...)

p o s t a n o w i ł

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2) zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 21 lutego 2019 r., sygn. III K (...), uznał oskarżonego K. R. za winnego tego, że:

1. w okresie od przełomu maja i czerwca 2016 r. do 7 października 2016 r. w B., działając w krótkich odstępach czasu w realizacji z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie T. S. w błąd co do swojej tożsamości, posługując się danymi „M. J.” i podrabiając jego podpis na pokwitowaniu odbioru gotówki oraz co do zamiaru i możliwości zwrotu pożyczonych pieniędzy, doprowadził

pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1.700 zł, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 286 §1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. w dniu 7 października 2016 r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez użycie wobec T. S. przemocy polegającej na jego popychaniu oraz przewróceniu na pokojowy tapczan, a także grożąc mu pozbawieniem życia, zabrał mu kwotę 200 zł a następnie dokonał kradzieży dokumentu stwierdzającego prawa majątkowe T. S. tj. pokwitowania stanowiącego potwierdzenie otrzymania od pokrzywdzonego środków pieniężnych przez K. R., tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 280 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
3. w dniu 14 kwietnia 2017 r. w B. poprzez podstępne zwabienie T. S. do samochodu marki Renault o nr rej. (...) oraz uniemożliwienie mu jego opuszczenia pozbawił go wolności, a następnie poprzez wywiezienie go do lasu i wykorzystanie znacznej różnicy wieku doprowadził go do stanu bezbronności, jak również grożąc mu natychmiastowym użyciem przemocy w postaci pozbawienia życia zabrał mu kwotę w łącznej wysokości 600 zł pozorując jednocześnie uzyskanie powyższej kwoty tytułem pożyczki i kwitując jej otrzymanie poprzez podrobienie podpisu o treści „M. J. ”, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 189 § 1 k.k. i art. 280 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

oraz przyjął, że oskarżony czynów tych dopuścił się w warunkach określonych w art. 91 § 1 k.k. i za czyny te wymierzył mu karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

nadto uznał oskarżonego za winnego tego, że:

4. w dniu 3 lipca 2017 r. w B. podrobił podpis o treści „M. J. ” na umowie użyczenia pojazdu marki VW Polo własności T. S., tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 270 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 270 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

5. w dniu 10 lipca 2017 r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie T. S. w błąd co do zajęcia będącego jego własnością pojazdu marki VW Polo na poczet swojego rzekomego zadłużenia u nieustalonych osób doprowadził go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3.500 zł, które pokrzywdzony mu przekazał, w celu spłaty długu i zwrotu pojazdu, a uzyskanie której to kwoty potwierdził posługując się nieprawdziwymi danymi osobowymi w umowie pożyczki, na której podrobił podpis o treści „M. J.”, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
6. działając w bliżej nieokreślonych dniach, lecz w okresie od 11 lipca 2017 r. do 15 lipca 2017 r. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wyzyskanie błędu T. S., iż będący jego własnością pojazd marki VW Polo został zajęty przez nieustalone osoby ze świata przestępczego i zostanie mu zwrócony po przekazaniu okupu za jego wydanie, doprowadził pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 6.000 złotych, które pokrzywdzony mu przekazał, w celu zwrotu pojazdu, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k.;
7. w dniu 2 października 2017 r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie T. S. w błąd co do swojej tożsamości oraz zamiaru i możliwości zwrotu pożyczonych pieniędzy, doprowadził pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 500 złotych, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k.;
8. w dniu 4 grudnia 2017 r. w B., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, usiłował doprowadzić T. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym w postaci pieniędzy w kwocie 2000 zł w ten sposób, że wprowadził wymienionego w błąd co do potencjalnych zamiarów bliżej nieustalonych osób ze świata przestępczego związanych z zaborem jego pojazdu mechanicznego w przypadku odmowy przekazania pieniędzy w kwocie 2000 zł, co jednakże nie nastąpiło z uwagi na postawę pokrzywdzonego tj. czynu

wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.;

oraz przyjął, że czynów przypisanych w pkt. 5,6,7 oraz 8 wyroku oskarżony dopuścił się w warunkach określonych w art. 91 § 1 k.k., tj. działając w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzył karę roku pozbawienia wolności;

9. w dniu 4 grudnia 2017 r. w B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 220 złotych oraz telewizor marki Sony o wartości 400 złotych na szkodę T. S., tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 278 § 1 k.k. i za to wymierzył karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
10. w dniu 2 marca 2018 r. w B. naruszył nietykalność cielesną T. S. poprzez jego popychanie i wbrew jego żądaniu nie opuścił mieszkania pokrzywdzonego, do którego został przezeń wpuszczony, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 217 § 1 k.k. i art. 193 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to wymierzył karę 2 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych w pkt. 1,3,4,8,9 oraz 10 wyroku wymierzył oskarżonemu karę łączną roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Obróńca oskarżonego zarzucił w apelacji: błąd w ustaleniach faktycznych, naruszenie przepisów postępowania, a to art. 2 § 1 pkt 2 i § 2 oraz art. 5 § 2 k.p.k. poprzez uznanie sprawstwa oskarżonego w zakresie czynów z pkt 2, 3, 5, 6, 8 i 10 bez istnienia dowodów uprawdopodobniających popełnienie przez oskarżonego tych przestępstw, naruszenie art. 7 w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 i § 2 oraz art. 4 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego poprzez nieobiektywne uznanie, że wyjaśnienia oskarżonego w zakresie, w jakim nie przyznał się on do zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów, są niewiarygodne i stanowią one wyłącznie jego linię obrony, w sytuacji, gdy wyjaśnienia te nie zostały podważone przez jakikolwiek inny dowód w

sprawie, a sama treść wyjaśnień pokrzywdzonego nie może stanowić wystarczającego dowodu przeciwko oskarżonemu oraz, z ostrożności, rażąca niewspółmierność orzeczonej w stosunku do oskarżonego kary roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności, w zakresie dyrektyw art. 53 k.k., zachowania przed i po popełnieniu czynu zabronionego, a także szkodliwości społecznej czynów, jakich się dopuścił.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od czynów z pkt 2, 3, 5, 6, 8 i 10, ewentualnie o zmianę rozstrzygnięcia o karze i wymierzenie oskarżonemu kary łącznej roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, ewentualnie kary pozbawienia wolności w wymiarze do roku z zastosowaniem instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary w stosunku do wszystkich czynów zarzucanych oskarżonemu aktem oskarżenia, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 3 lipca 2019 r., sygn. VII Ka (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Obrońca w kasacji zarzucił rażąco obrazę prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. poprzez oględną i pobieżną analizę zarzutów apelacyjnych bez wskazania konkretnych dowodów, okoliczności czy też podstaw do uznania tych zarzutów za błędne i niezasługujące na uwzględnienie,
2. naruszenie art. 7 i 410 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez:

a) powielenie błędnej oceny wyjaśnień skazanego dokonanej przez Sąd I instancji przez uznanie ich za niewiarygodne w sytuacji, gdy prawidłowo i wszechstronnie oceniony materiał dowodowy prowadzi do wniosku, że za wyjątkiem zeznań pokrzywdzonego brak w sprawie dowodów wskazujących na fakt, że skazany popychał oraz przewrócił na tapczan T. S., a także grożąc mu pozbawieniem życia, doprowadził go do rozporządzenia pieniędzmi w kwocie 200 zł w sytuacji, gdy z uwagi na brak dowodów w tym zakresie Sąd winien był ustalić dwie wersje tego zdarzenia i przyjąć wersję najkorzystniejszą dla skazanego na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) (...) z 9 marca 2016 r. w sprawie

wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym,

b) przyjęcie przez Sąd odwoławczy, że treść depozycji składanych przez świadka M. S. nie podważa zeznań pokrzywdzonego w zakresie, w jakim wskazywał on, że skazany uniemożliwił mu opuszczenie samochodu, doprowadzając do stanu bezbronności, by następnie zabrać w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 400 zł w sytuacji, gdy wiarygodne w ocenie Sądu zeznania świadka M. S. wskazują, że w czasie wskazywanym przez świadka nie mogło dojść do wydarzeń opisywanych przez pokrzywdzonego,

c) przyjęcie przez Sąd odwoławczy, że niewiarygodne są wyjaśnienia skazanego w części, w jakiej zaprzeczał, by miał wyłudzić od pokrzywdzonego kwotę przekraczającą 3500 zł z uwagi na fakt, że w toku postępowania tytułem naprawienia szkody przekazał pokrzywdzonemu kwotę 14720 zł w sytuacji, kiedy nie ma żadnych obiektywnych przesłanek do uznania, że zachowanie to podważa wyjaśnienia skazanego złożone w postępowaniu,

d) powielenie przez Sąd Okręgowy błędnej oceny zeznań pokrzywdzonego w zakresie, w jakim zeznawał na okoliczność naruszenia jego nietykalności cielesnej przez skazanego, gdy ten miał, próbując wejść do mieszkania pokrzywdzonego, popychać go, co doprowadziło do skazania oskarżonego za czyn z art. 217 § 1 i 193 k.k. w sytuacji, gdy z zebranego materiału dowodowego w tym zakresie wynika, że skazany co najwyżej dopuścił się przestępstwa z art. 193 k.k., gdyż, popychając drzwi, nie miał zamiaru naruszenia nietykalności cielesnej, a jedynie zamierzał wejść do mieszkania pokrzywdzonego,

e) powielenie przez Sąd Okręgowy błędnej oceny zeznań składanych przez A. C. i M. S. i uznanie ich za wiarygodne w sytuacji, gdy osoby te są uzależnione finansowo i ekonomicznie od pokrzywdzonego, ich wiedza jest wiedzą wtórną, treść ich depozycji jest sprzeczna z innymi dowodami ustalonymi w sprawie.

Obrońca skazanego wniósł o uchylenie wyroku Sądu II instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, ewentualnie o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B..

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co kwalifikowało ją do rozpoznania na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.).

W niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia standardów rzetelności kontroli instancyjnej, a uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełnia wymogi art. 457 § 3 k.p.k. Nie można się zgodzić ze skarżącym, że przedstawia ono jedynie „ogłędną i pobieżną” ocenę zarzutów apelacyjnych, skoro odnosi się kolejno do wszystkich zarzutów. Pamiętać trzeba, że stopień uszczegółowienia uzasadnienia Sądu odwoławczego podyktowany jest z jednej strony treścią zarzutów apelacyjnych, z drugiej zaś jakością uzasadnienia Sądu *a quo*. Jeżeli motywy zaprezentowane przez Sąd I instancji są obszerne i zawierają odpowiedzi na twierdzenia zawarte w zarzutach, wystarczającym może okazać się odniesienie do nich bez konieczności ich powielania. Stanowisko Sądu I instancji w zakresie oceny dowodów zostało w toku kontroli odwoławczej zaaprobowane z dostrzeżeniem i podkreśleniem wyczerpującego, logicznego wyводу w tej materii zawartego w pisemnych motywach orzeczenia Sądu I instancji. Rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie ograniczyły się jedynie do tej akceptacji. Wynika z nich bowiem, że analizie podane zostały poszczególne zarzuty, w następstwie czego wyrażone zostało stanowisko, że sam fakt, iż co do niektórych czynów jedynym dowodem w sprawie pozostają zeznania pokrzywdzonego, nie oznacza, że sposób rekonstruowania stanu faktycznego był wadliwy, skoro nie doszło na żadnym etapie do uchybienia regułom oceny dowodów określonym w art. 7 k.p.k. Dodać należy, że takiego uchybienia nie wolno wywodzić z tego, co stanowi jednak istotę tej oceny, tj. uznania za wiarygodne jednego dowodu z jednoczesnym odmówieniem wiarygodności innemu. Wiarygodność relacji pokrzywdzonego została w niniejszej sprawie wnikliwie zweryfikowana (szczegółowość, korespondowanie z zeznaniami świadków, ale i w znacznej mierze z wyjaśnieniami samego oskarżonego brak racjonalnych motywów do bezpodstawnego obciążania oskarżonego co do pewnych jedynie kwestionowanych przez obronę fragmentów) i zasady logicznego rozumowania nakazywały taką właśnie ocenę tego przyjąć.

Odnosząc się do stanowiska zawartego w apelacji Sąd odwoławczy trafnie zauważył, że uchybień w zakresie logicznego rozumowania nie można wykazać za pomocą prezentowania jedynie odmiennych zapatrywań, stanowi to bowiem jedynie nieskuteczną polemikę. W stopniu zatem, jakiego wymagała jakość uzasadnienia i apelacji, w motywach zaskarżonego wyroku znalazło się odniesienie zarówno do zdarzenia z dnia 7 października 2016 r., jak i pozostałych kontestowanych w środku odwoławczym.

W kasacji wprowadzie sformułowany został zarzut niedochowania rzetelności kontroli instancyjnej, ale wymagana rzetelność nie wyraża się w tym, że mają być zaakceptowane zapytywania wyrażone przez apelującego, lecz w prawidłowym rozpoznaniu wszystkich zarzutów apelacyjnych. W tym zakresie, wbrew twierdzeniu skarżącego, nie doszło do uchybień. Obrońca ich nie wykazał z tego powodu, że w kasacji pod pozorem wadliwości kontroli orzeczenia, w dalszym ciągu kontestuje te same okoliczności, o których mowa była w apelacji. Sprowadza się to do poruszania kwestii czysto ocennych, co nie może być przedmiotem postępowania kasacyjnego dopóty, dopóki autor kasacji nie wykaże, że na tym polu doszło rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.) Przypomnieć należy, że kasacja nie jest zwykłym środkiem odwoławczym, lecz nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który może być wniesiony jedynie z powodu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej lub innego naruszenia prawa o zbliżonej randze. Nie dostrzegając potrzeby ponownej oceny zbadanych przez Sąd odwoławczy kwestii, ograniczyć się trzeba do twierdzenia, że rozpoznawana kasacja takiego naruszenia prawa nie wykazała, koncentrując się jedynie na dalszej prezentacji własnych zapatrywań odnośnie oceny dowodów i przebiegu niektórych zdarzeń z udziałem skazanego. Nie spełniało to rygorów określonych w art. 519 i 523 § 1 k.p.k. i skutkowało uznaniem kasacji za bezzasadną w stopniu oczywistym.